

Építészmérnöki Kar Habilitációs Bizottság és Doktori Tanács

Útmutató a publikációk és alkotások értékeléséhez és a minimumkövetelmények megállapításához a habilitációs eljárásokban

1. BEVEZETÉS

Ez az útmutató jelöltek, előterjesztők és bírálók számára készült. Célja az, hogy

- iránymutatást és önkontroll-lehetőséget nyújtson kérelmet benyújtók számára: ennek alapján ellenőrizni lehessen, hogy a publikációs tevékenység formálisan megfelel-e a BME minimumkövetelményeinek,
- útmutatást adjon előterjesztők számára a minimumkövetelmények teljesítésének ellenőrzéséhez, továbbá
- néhány szempontot szolgáltasson bírálók számára.

Nyilvánvaló, hogy az alkotó és publikációs tevékenység nem értékelhető sommásan, különösen nem egyetlen, automatikusan generált számmal. Ezért az itt leírt minimumkövetelmények teljesítése szükséges a beadáshoz, de önmagában nem elégséges sem az eljárás megindításához, sem a fokozat odaítéléséhez. Az említett döntésekben minőséget értékelő szempontokat is figyelembe kell venni, vizsgálni kell –a pályázat jellegétől függően- a teljes publikációs- és hivatkozási jegyzéket illetve a portfóliót. Az értékelő pontszám azonban hasznosan hozzájárulhat a komplex értékeléshez is.

A publikációs követelmények elbírálása a BME Publikációs Adatbázisba (vagy KPA-ba) bevitt adatok alapján történik. A kinyomtatott listára a jelölt rávezeti az alábbi táblázat és a %-os módosítások alapján járó pontokat, és a végén feltünteti a teljes pontszámot.

2. A PÁLYÁZATOK TÍPUSAI

2.1 Pályázat tézisekkel

A habilitáció elnyeréséért benyújtandó tézisek követelményei az építészmérnöki szakterületen:

A tézisek a PhD fokozat megszerzése után elért új tudományos eredmények pontokba szedett, tételes megfogalmazásai. A pályázatnak meggyőző módon igazolnia kell a téziseket. Ennek módja lehet disszertáció-jellegű mű benyújtása, vagy a publikációkra támaszkodó összefoglaló benyújtása. Utóbbi esetben elvárható, hogy az összefoglaló önmagában is érthető, zárt egészet alkosson, és jól áttekinthető, világos formában kell utalnia a felhasznált publikációkra, melyek ekkor szintén a pályázati anyag szerves részét képezik. Az összefoglaló jellegű munka terjedelme kisebb (40-60 oldal) és nem tartalmaz annyi részletet, mint a disszertáció jellegű pályázat. Ajánlott, hogy az összefoglaló jellegű pályamű elsősorban lektorált publikációkra támaszkodjék.

A pályázat szerves része a teljes publikációs- és hivatkozottsági jegyzék, amely külön kiemeli a PhD fokozat benyújtása után készült munkákat.

2.2 Pályázat műszaki alkotással

A habilitáció elnyeréséért benyújtandó műszaki alkotás követelményei az építészmérnöki szakterületen:

Az *alkotáson* általában egy építményt (létesítményt, eljárást) kell érteni, amelynek kialakítását a pályázó határozza meg, azaz ő tervezte. Az alkotást a pályázatban a leírása, tervei és esetleg fényképei testesítik meg.

Pályázni lehet a PhD fokozat benyújtása után tervezett, az átlagostól eltérő funkciót kielégítő, vagy az általánosságban alkalmazott műszaki megoldásoktól eltérő megoldást alkalmazó építménnyel (létesítménnyel, eljárással), amely az építészmérnöki tevékenység körébe tartozik. A pályázat szerves része a műszaki alkotások, publikációk és hivatkozások teljes jegyzéke, amely külön kiemeli a PhD fokozat benyújtása után készült munkákat.

A megoldás újszerűségét bizonyítja, ha szabadalmi oltalom védi. Tartószerkezeti témakörben például az építmény lehet híd, torony, térlefedés, stb. erre az építményre adható pontszámnak a 3.3.2.alpont szerint legalább 6-nak kell lennie. Az eljárás lehet pl. építéstechnológia: az erre kapható pontszámnak ugyancsak el kell érnie a 6-ot.

- a) Az alkotás a pályázó önálló tevékenységének eredménye kell, hogy legyen. Alkotásnak minősülhet valamely részletmegoldás is, ha az újszerű, nagyobb jelentőségű, és a pályázó tervezte, illetve dolgozta ki.
- b) Pályázni csak megépült, rendeltetésének átadott építmény terveivel lehet. Ez alól kivétel a nemzetközi pályázatra készített terv, akkor is ha nem díjazták, de benyújtották, és mindenben eleget tett a kiírás követelményeinek. Ilyen esetben csatolni kell a kiírást is, amelyből ki kell tűnnie, hogy nem tartalmazott utalást az alkalmazott megoldásra.
- c) Nem lehet pályázni az építészmérnöki gyakorlatban ismert, korábban már alkalmazott megoldással. Lehet azonban pályázni külföldön már alkalmazott megoldást tartalmazó alkotással, feltéve, hogy itthon ilyen megoldást még nem alkalmaztak, és az alkotás a külföldi példának nem egyszerű másolata, hanem hozzá képest valami többletet tartalmaz.
- d) Pályázni lehet életművel is. ez esetben nem csak a fentiekben definiált saját alkotás szerepelhet, de feltétel az, hogy a pályázó legalább 25 éven át folytatott tervezői, alkotó tevékenységet, és legalább 15 alkotás létrehozásában, a létrehozás szervezésében vagy irányításában vett részt. A pályázatban ismertetni kell ezeket az építményeket, megjelölve, hogy a pályázónak milyen szerepe volt az alkotás létrehozásában.
- e) Pályázni lehet nagyobb jelentőségű létesítmény megvalósításának, kivitelezésének szervezésével és irányításával is, feltéve, hogy az alkalmazott építéstechnológiát nálunk még nem alkalmazták, és ez nem volt a kiviteli terv része. A “nagyobb jelentőség” követelményét az is kielégíti, ha az új technológia ismételen alkalmazható. esetleg szabadalmi oltalom is védi. A téma előzetes jóváhagyása ajánlatos.

2.3 Pályázat építészeti alkotással

A habilitáció elnyeréséért benyújtandó építészeti alkotás követelményei az építészmérnöki szakterületen:

Az *alkotáson* általában egy épületet, épületegyüttest kell érteni, amelynek kialakítását a pályázó határozza meg, azaz ő tervezte. Az alkotást a pályázatban a leírása, tervei és fényképei testesítik meg. A pályázat szerves része az életművet bemutató teljes portfólió, publikációs jegyzék, valamint az alkotásokról és a pályázóról készült publikációk jegyzéke, amely külön kiemeli a PhD fokozat benyújtása után készült munkákat.

Pályázni lehet a DLA fokozat benyújtása után tervezett, magas művészeti színvonalú egyedi épülettel, épületegyüttesel.

Pályázni lehet életművel is. Ez esetben nemcsak a fentiekben definiált kiemelkedő egyedi alkotás vagy szakmailag szorosan összefüggő alkotások szerepelhetnek, de feltétel az, hogy a pályázó legalább 25 éven át folytatott tervezői, alkotó tevékenységet, és legalább 15 alkotás létrehozásában vett részt. A pályázatban ismertetni kell ezeket az építményeket, megjelölve, hogy a pályázónak milyen szerepe volt az alkotás létrehozásában.

A benyújtott anyagot a pályázó kiállítás formájában mutatja be.

A pályázónak minden esetben ki kell elégítenie a BME Doktori Szabályzatban rögzített nyelvi követelményeket, a 21§ (4) pontját kiterjesztve az 1955 előtt született pályázókra.

3. MINIMUMKÖVETELMÉNYEK

3.1 A minimumkövetelmények célja és ellenőrzésük rendje

A minimumkövetelmények célja kettős: egyrészt a jelöltek számára támpontot nyújtanak, arra, hogy mi az a legkisebb mértékű publikációs tevékenység, amelynek elérése előtt általában nem érdemes habilitációs eljárást kezdeményezni; másrészt tájékoztató küszöbszintet ad előterjesztők számára, mely alatt általában *nem javasolhatják* habilitációs eljárás megindítását (Hsz1.§.(3)b)). A habilitáció megindítására és odaítélésére vonatkozó döntésben a publikációs és alkotó tevékenység mértéke (mennyisége) mellett ennek minősége is döntő szerepet játszik. A minimumkövetelmények teljesítését az előterjesztő (és az előterjesztés alapján a szak habilitációs bizottsága) a beadott anyagok alapján ellenőrzi.

Ha a minimumkövetelmények nem teljesülnek, a benyújtott kérelmet a habilitációs bizottság elutasítja.

A minimumkövetelmények ebben a formában a nyilvános anyagokra vonatkoznak, a részben vagy egészében titkosított anyagokra – írásban készültrekre, vagy alkotásokra - alapozott kérelmet különleges eljárás keretében kell megvizsgálni. A minimumkövetelmények nem teljesítése miatt elutasított kérelem esetén a befizetett teljes habilitációs eljárási díjnak és a kezelési díjnak a különbözetét az egyetem visszafizeti. Teljesített minimumkövetelmények esetén a vizsgálat az eljárás része, és külön díja nincs.

A Habilitációs Bizottság lehetőséget adhat *habilitációs eljárás megindítására vonatkozó kérelem benyújtása nélkül is a publikációkra illetve alkotásokra vonatkozó minimumkövetelmények teljesülésének ellenőrzésére* (2 évenként legfeljebb egy alkalommal).

A csak minimumkövetelmények ellenőrzésére benyújtott habilitációs anyag vizsgálati díja a habilitációs eljárási díj egyharmada, mely megfelelés esetén a habilitációs cselekmény két éven belüli elindításakor beszámítódik a befizetendő eljárási díjba. Amennyiben az így kezdeményezett ellenőrzési eljárás alapján a habilitációs bizottság a minimumkövetelmények teljesítettségét állapítja meg, ezzel kötelezettséget vállal arra, hogy a két éven belül benyújtott habilitációs eljárási kérelmet *pusztán a publikációk illetve alkotások mennyiségének elégtelenségére való hivatkozással nem utasítja el*.

3.2 A minimumkövetelmények felsorolása

Az MTA doktora, Tudomány Doktora címmel, illetve műszaki/építészeti alkotó tevékenységért kapott Kossuth-, Széchenyi-, vagy Állami-díjjal rendelkező pályázók esetében a minimumkövetelményeket, valamint a tudományos (alkotó, szakmai) teljesítményt és szakismeretet bizonyítottnak kell tekinteni. Ez esetben (DHSZ 25. §.(4)) igazoló okiratot kell mellékelni.

Általános szabály, hogy tézisekkel és műszaki alkotással való pályázás esetén teljesíteni kell legalább a PhD-ra vonatkozó a pályázat beadásakor érvényes követelményeket; az építészeti alkotással pályázás esetén pedig legalább a DLA-ra vonatkozó a pályázat beadásakor érvényes követelményeket.

3.2.1 Tézisekkel pályázók (lásd 2.1 pont)

- Az előírt minimális össz-pontszám: 80, amelyből legalább 60 pont publikációval szerzendő meg (3.3.1. alpont), legfeljebb 20 pont műszaki alkotással szerezhető meg (3.3.2. alpont).

- A publikációk fajtáját/műfaját tekintve az alább felsorolt követelmények valamelyikét is teljesíteni kell:

- a) Legalább 4 publikációja külföldön megjelent idegen nyelvű cikk és összesen legalább 4 hivatkozása van.
- b) Legalább 8 publikációja idegen nyelvű cikk, melyek közül legalább 2 külföldön jelent meg és összesen legalább 4 hivatkozása van.
- c) Legalább 16 idegen nyelven megjelent publikációja (cikke vagy konferencia-előadása) van, melyek közül legalább 4 cikk, és legalább 1 cikke külföldön jelent meg és összesen legalább 4 hivatkozása van.
- d) Összesen legalább 16 hivatkozása van, és ezek közül legalább 2 külföldi, vagyis külföldi szerző külföldi folyóiratban hivatkozik rá.

3.2.2 Műszaki alkotással pályázók (lásd 2.2 pont)

Az előírt össz-pontszám itt is 80, ebből legalább 60 pontot műszaki alkotásokkal kell megszerezni (3.3.2. alpont), legalább 20 pontot publikációkkal kell megszerezni (3.3.1. alpont).

3.2.2.1. A publikációk fajtáját/műfaját tekintve az alább felsorolt követelmények valamelyikét is teljesíteni kell:

- a) Legalább 2 publikációja külföldön megjelent idegen nyelvű cikk.
- b) Legalább 4 publikációja idegen nyelvű cikk, melyek közül legalább 1 külföldön jelent meg
- c) Legalább 8 idegen nyelven megjelent publikációja (cikke vagy konferencia-előadása) van, melyek közül legalább 2 cikk, és legalább 1 cikke külföldön jelent meg.

3.2.2.2. Legalább 4 hivatkozása van.

A hivatkozásokat helyettesíthetik az alkotásokról szakmai folyóiratokban megjelent, nem a pályázó által írt cikkek, recenziók.

3.2.3 Építészeti alkotással pályázók (lásd 2.3 pont)

Az előírt össz-pontszám itt is 80, annak legalább 60 pont az építészeti alkotótevékenységet leíró jegyzékből (3.3.3 alpont) szerzendő meg. Publikációkkal legalább 12 pontot kell, legfeljebb 20 pontot lehet megszerezni. (3.3.1. alpont). Az építészeti alkotótevékenység pontozására megadott öt kategória (3.3.3/a-e) közül egyikben sem lehet az össz-pontszám felénél többet beszámítani.

3.3 A minimükövetelményekhez szükséges pontszámok megállapítása

3.3.1 A publikációk pontozása

A (szakterülettel kapcsolatos) egyes publikációkra adandó pontszámok a következők:

Tudományos könyv

Külföldön megjelent teljes könyv, publikálatlan anyagból	20
Külföldön megjelent teljes könyv, publikált anyagból	12
Külföldön megjelent könyvrész, könyvfejezet	8
Külföldön megjelent, szerkesztett könyvben cikk	5
Külföldön megjelent könyv szerkesztése	3
Magyarországon megjelent teljes könyv, publikálatlan anyagból	10
Magyarországon megjelent teljes könyv, publikált anyagból	6
Magyarországon megjelent könyvrész, könyvfejezet	4
Magyarországon megjelent, szerkesztett könyvben cikk	3
Magyarországon megjelent könyv szerkesztése	2

Nyomtatott (vagy elektronikus formában közzétett) egyetemi jegyzet

Idegen nyelven, elektronikus formában	3
Idegen nyelven, nyomtatásban	2
Magyar nyelven, elektronikus formában	2
Magyar nyelven, nyomtatásban	1

Folyóiratcikkek (nyomtatott vagy elektronikus)

Lektorált

Külföldön megjelent idegen nyelvű	6
Magyarországon megjelent idegen nyelvű	4
Magyar nyelvű	2

Nem lektorált

Külföldön megjelent idegen nyelvű	3
Magyarországon megjelent idegen nyelvű	2
Magyar nyelvű	1

Nemzetközi részvételű konferencia kiadványában (nyomtatásban vagy CD-n) megjelent idegen nyelvű előadás

Lektorált	4
Nem lektorált	2

Helyi részvételű rendezvény kiadványában megjelent idegen nyelvű előadás

Magyar nyelvű, kiadványban megjelent konferencia-előadás 1

Külföldi szabadalom max 3

Magyar szabadalom max 2

Recenzió (más szerző művének a pályázó által írt kinyomtatott értékelése) 1

A *belföldi társszerzők* külön levélben nyilatkozhatnak a közös cikkekre vonatkozóan arról, hogy az egyes publikációk hány %-a tekinthető saját munkájuknak. A jelölt szempontjából az egyes pontszámok a rá eső %-kal szorzandók. Ha a társszerzők bármilyen okból nem nyilatkoznak, vagy ha a társszerzők megadott össz-százaléka túllépi a 100%-ot, a megfelelő pontszámok a szerzők számával osztandók.

Hazai kiállításon való részvétel	2
<u>d) Az építésről megjelent publikációk</u>	
Külföldi könyv	6
folyóiratcikk	3
Hazai könyv	4
folyóiratcikk	1
<u>e) Szakmai díjak</u>	
Külföldi szakmai díj	6
Steindl Imre-díj	5
Ybl-díj	4
Pro Architectura-díj	2
Kós Károly-díj	2
Budapest Építészeti Nívódíja	1
Év Háza fődíja	1

4. ZÁRÓ RENDELKEZÉS

A habilitációs követelményeket az Építésmérnöki Kar Habilitációs Bizottsága 2009. február 25-én fogadta el, az EHBTD 2009. _____ hagyta jóvá. A Szabályzat 2009. március 12-én lép hatályba. Ez az útmutató a továbbiakban az Építésmérnöki Kar dékáni hivatalában mindenki számára hozzáférhető.

.....
(Dr. Mihály György)
Az Egyetemi Habilitációs Bizottság és
Doktori Tanács
elnök

.....
(Dr. Kollár László)
Építésmérnöki Kar Szakmai habilitációs
Bizottság és Doktori Tanács
elnök

Melléklet
Társszerzői minta-szöveg

Alulírott ..... doktorjelölt társszerzője kijelentem, hogy a “.....” című doktori értekezés téziseiben megfogalmazott állításokat a jelölt saját eredményeiként fogadom el.

A ..... cikkben az én szerzői arányom becslésem szerint .....%.

Kötelezően választandó alternatívák:

- kijelentem továbbá, hogy ezen dolgozatot korábbi minősítési eljárásban nem használtam fel, és a jövőben sem kívánom felhasználni.
- ezt a dolgozatot a későbbiekben kezdeményezett minősítési eljárásban kívánom felhasználni, a fenti %-os szerzői aránnyal, de ..... szerzőtársamtól eltérő tudományos eredményt összefoglaló tézisek beadásával.